

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ТРУДНОЩІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СЛЕНГУ

Коваль А. В., студ. гр. ПР-21

(Сумський державний університет),

Дорда В. О., канд. філол. наук, доцент кафедри ГФ

(Сумський державний університет)

Сленг є своєрідним індикатором змін у суспільстві, що реагує на новітні тенденції та явища, відображає суспільно-культурний фон окремо взятої епохи, який розуміють у повній мірі лише її представники. Різні аспекти молодіжного соціолекту вивчали такі дослідниками як Е. Патрідж, О. Чередниченко, В. Балабін та інші. Сленг як перекладознавча проблема також не залишився без уваги, це питання досліджували такі науковці як І. Бик, О. Лапова, Т. Холстініна та інші.

Основні труднощі під час перекладу сленгу можуть виникати з таких причин:

1) Якщо англomовний сленгізм має два або більше значень, які варіюються відповідно до того хто, за яких умов і коли вживає це слово. Наприклад, слово *benjamins* може означати "100-доларові купюри", е.г. *It's all about the benjamins!*. Ще одне значення, яке може мати цей сленгізм – це "жіночі груди", е.г. *Hey man, check out the benjamins on Lucy*.

2) Якщо англomовний сленгізм виражає поняття чи реалію, не властиву українській мові. Наприклад, слово *campused* означає територію, обмежену кампусом (тобто університет з його учбовими корпусами, студмістечком, торговими точками та ін). Таке поняття не могло виникнути в українській мові, тому його не можна перекладати українським відповідником із вужчим значенням "студмістечко".

3) Якщо англomовний сленгізм укорінився в українській мові. Наприклад, американський сленгізм *hater* (людина, яка ненавидить всіх і вся) можна перекласти українським відповідником "ненависник", або транслітерувати як "хейтер".

4) Якщо сленгізм є застарілим. Е. Партрідж говорить, що кожне покоління має свій сленг, тому перекладач повинен підібрати еквівалент відповідно до історичного періоду, щоб передати колорит історичної епохи [1, с. 8]. Загальновідомі сленгізми у різні періоди

свого існування набували різних значень. Це явище має назву прихована омонімія. Наприклад, в 30-ті роки словосполучення *fast track* позначало бігову доріжку на іподромі, а в 70-ті вживалося в значенні "конкуренція, боротьба", пізніше позначало "скорочений курс навчання в університеті або коледжі", а сучасне його значення "комп'ютеризована система паспортного контролю в аеропортах".

О. І. Чередниченко вважає, що у плані забезпечення міжкультурної комунікації творча діяльність перекладача буде спрямована на примирення двох суперечливих тенденцій: збереження мовної норми рецептивної культури у перекладі, з одного боку, та її гармонізацію з нормою оригіналу як феномена вихідної культури, з іншого [2, с. 485].

І. С. Бик виділяє у своєму дослідженні такі способи перекладу, які також можна застосовувати до сленгу [4]:

1) знаходження еквіваленту; е.г. *Banana oil* доцільно перекласти як "нісенітниця";

2) знаходження аналогу; е.г. слово *kid* можна перекласти як "приятель, браток, мала" в залежності від контексту;

3) описовий переклад; е.г. *Lobster shift* буквально перекладається як "зміна омарів", вживається в журналістському слензі для позначення нічної зміни.

Для перекладу неологізмів, соціокультурних реалій та сленгу, до яких у цільовій мові не можна знайти відповідної лексичної одиниці використовується, як правило, транслітерація, транскрипція та калькування.

Отже, основні труднощі під час перекладу сленгу становить передача емоційно-експресивного забарвлення та необхідність збереження стилістичного відтінку. Для того, щоб досягти адекватного та правильного перекладу необхідно ретельно дослідити відповідний шар лексики та проглянути всі можливі варіанти для досягнення найвищого рівня точності перекладу.

1. Partridge E. *Slang Today and Yesterday* // London, 1979. – 562p.
2. Чередниченко О. І. Міжкультурні аспекти перекладу // Мовні і концептуальні картини світу: Мови, культури та переклад у контексті Європейського співробітництва. – Зб. наук. праць. - К.: Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. – С.485-489.
3. Бик І. С. Теорія і практика перекладу // Львів: ЛНУ ім. І. Франка, – 2005. – 240 с.

4. Kobyakova I. Expressiveness of Blurbs: Syntactic Level [Текст] / I. Kobyakova, G. Chulanova // Development of language systems in the context of accelerated dynamics of public relations. – London: IASHE, 2015. – P. 18-20

СИНХРОННИЙ ПЕРЕКЛАД

Рожченко Д., студ. гр. ПР-31
(Сумський державний університет),
Жулавська О. О., канд. філол. наук, доцент кафедри ГФ
(Сумський державний університет)

Провідний вчений в галузі теорії перекладу, В. М. Комісаров писав: «Велику потребу в перекладах та перекладачах викличе подальше поширення міжнародних контактів, обмін в галузі культури, спорту, туризму, проведення різних міжнародних форумів, зустрічей та переговорів, не кажучи вже про представництво нашої країни в численних міжнародних організаціях, урядових і неурядових».

Проте, дивно, до якої міри самі учасники міжнародних зустрічей і контактів недостатньо розуміють або недооцінюють роботу тих, хто дає їм можливість не тільки спілкуватися і пізнавати один одного, але і розробляти та підписувати документи та договори.

Для того, щоб ступінь достовірності в синхронному перекладі була якомога вищою, необхідно перш за все добре уявляти собі тему (предмет), яка обговорюється на цьому форумі, семінарі або круглому столі. Вивчення не тільки термінології, але й суті справи є для синхроніста обов'язковою умовою.

Синхронного перекладача для його ефективної роботи потрібно ізолювати від шуму залу засідань, а його мову зробити доступною кожному реципієнту (слухачу). Так виникли кабінки синхроністів і вбудовані в крісла делегатів телефонні установки, що дозволяють вибирати їм ту мову, яку вони найкраще розуміють. Як правило, такі установки передбачають 5-6 робочих мов.

Робота перекладача в режимі синхронності вимагає постійної мобілізації уваги і безперервного говоріння. Це призводить до того, що через 20-30 хвилин перекладу у синхроніста з'являється втома артикулярного апарату, мова стає вялою, знижується самоконтроль і виникають помилки. Саме з цієї причини режим роботи синхронних перекладачів припускає, як мінімум сорокахвилинний відпочинок після двадцяти хвилин роботи, а отже, і створення груп або команд у складі 3-4 чоловік для кожної кабінки.